

PENTRU ACESTE MOTIVE,
În unanimitate,
C U R T E A:

1. declară capetele de cerere întemeiate pe art. 3 privind condițiile de detenție și lipsa unui tratament medical adecvat și a unei diete corespunzătoare admisibile, iar celelalte capete de cerere inadmisibile;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 3 din Convenție din cauza condițiilor de detenție ale reclamantului și a lipsei unui tratament dentar adecvat și a unei diete corespunzătoare;

3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:

(i) 11.000 EUR (unsprezece mii euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit reclamantului, pentru prejudiciul moral;

(ii) 2.150 EUR (două mii o sută cincizeci de euro), de plătit direct doamnei Nicoleta Tatiana Popescu;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

DECIZIA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ÎN CAUZA POEDE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI¹

Potrivit art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

I. Sub aspect procedural vom reține că²:

PROCEDURA

1. Domnul Puiu Cristinel Poede (reclamantul), a sesizat Curtea la 21 iunie 2011, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția).

2. Reclamantul a susținut că a fost supus la rele tratamente de către forțele de ordine și a denunțat lipsa unei anchete efective în această privință.

II. În fapt vom reține următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

3. Reclamantul s-a născut în anul 1975 și locuiește în Vaslui.

A. Interpelarea reclamantului din 18 august 2009

4. Incidentele denunțate de reclamant au survenit, potrivit acestuia, în următorul context:

– La 18 august 2009, în jurul orei 22, acesta îl însoțea pe fratele său, care conducea un autoturism în orașul Vaslui. Din cauza unei pene, fratele său a oprit autoturismul, l-a parcat și a plecat să caute o cheie pentru a desface prezoanele antifurt ale roții. Acesta a rămas lângă mașină, așteptându-l pe fratele său.

5. În ceea ce privește pretinsele incidente, reclamantul le descrie în esență astfel:

– La scurt timp, au sosit doi agenți de poliție. Aceștia i-au indicat că parcase autoturismul într-o zonă în care parcare era interzisă și i-au solicitat prezentarea unui act de identitate. Acesta le-a explicat polițiștilor că autoturismul a rămas în pană și că nu putea să prezinte cartea sa de identitate, deoarece o lăsase la autoritatea locală

¹ Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Poede împotriva României, C 40.549/11, din 15 septembrie 2015.

² Pentru simplificarea lecturii au fost numerotate doar aspectele relevante.

pentru reînnoire. Totuși, le-a precizat numele și adresa domiciliului său. Refuzând să creadă afirmațiile reclamantului, unul din polițiști l-a sunat pe superiorul său ierarhic și doi jandarmi au ajuns imediat la fața locului. După sosirea lor, polițistul C.D. a scos pistolul și l-a îndreptat spre capul acestuia, spunându-i „Îți vin de hac!”. Polițistul și cei doi jandarmi l-au lovit cu pumnii și picioarele în față, în zona toracică și în picioare. Din ordinul superiorului ierarhic, care a strigat "Luați-l pe Poede la Poliție", cei doi jandarmi l-au trântit la pământ și l-au încătușat. Apoi, acesta a fost urcat în mașina poliției și condus la sediul poliției. Odată ajunși, în timp ce a fost ținut de brațe de un jandarm, polițistul C.D. l-a lovit cu capul de perete și a continuat să îl lovească cu pumnii și picioarele în față și la nivelul toracelui.

6. La 19 august 2009, a fost întocmit un certificat medico-legal, în care se preciza:

– că reclamantul prezenta o entorsă și o tumefacție la genunchiul stâng, o echimoză în zona parieto-temporală, o tumefacție la nivelul sprâncenei drepte, precum și multiple echimoze și excoriații la nivelul sprâncenei stângi, în regiunea cervicală și deltoidiană, pe mâini, brațe și picioare;

– că aceste leziuni necesitau între 16 și 18 zile de îngrijiri medicale;

– că acestea fuseseră cauzate prin aplicarea unor lovituri cu obiecte contondente sau prin lovirea de obiecte similare.

B. Amenzile contravenționale impuse reclamantului

7. Printr-un proces-verbal întocmit la 18 august 2009, reclamantului i s-a aplicat o amendă contravențională pentru staționarea vehiculului într-o zonă interzisă și pentru refuzul de a se legitima.

Printr-un al doilea proces-verbal, reclamantului i s-a aplicat o a doua amendă, pentru provocarea unui scandal pe drumul public și pentru refuzul de a se legitima.

8. Prin Hotărârea din 24 noiembrie 2009 – rămasă definitivă – Judecătoria Vaslui a anulat cel de-al doilea proces-verbal, pe care l-a considerat ilegal, pe motiv că prevedea o singură sancțiune pentru două contravenții diferite.

Prin Hotărârea din 16 februarie 2010 – rămasă definitivă – aceeași instanță a anulat primul proces-verbal, după ce, pe baza unor declarații ale martorilor și a documentelor prezentate, a concluzionat:

– că reclamantul nu a condus vehiculul staționat într-o zonă interzisă;

– că acesta nu se afla în posesia cărții sale de identitate pentru că aceasta a fost reînnoită de autoritatea competentă abia la 21 august 2009.

C. Prima procedură penală inițiată de reclamant

9. În aprilie 2010, reclamantul a depus la Parchetul de pe lângă Tribunalul Vaslui și la Inspectoratul de Poliție Județean două plângeri diferite pentru purtare abuzivă [în temeiul art. 250 alin. (3) din Codul penal] împotriva celor doi jandarmi și a agentului de poliție C.D., implicați în evenimentele din 18 august 2009. Acesta s-a constituit parte civilă și a solicitat ascultarea a doi martori oculari.

10. Parchetul a efectuat acte premergătoare.

11. La 3 mai 2010, parchetul l-a audiat pe reclamant, care a prezentat versiunea sa asupra faptelor.

12. În aprilie și mai 2010, parchetul a audiat și polițiștii și jandarmii care participaseră la interpelarea reclamantului.

Agentul de poliție C.D. a afirmat că reclamantul se afla la volanul autoturismului, care era parcat într-o zonă interzisă, și că acesta declarase că era proprietarul autoturismului.

Ceilalți agenți ai statului au afirmat că C.D. nu îl amenințase sau agresase pe reclamant în niciun fel. Acesta a solicitat efectiv ajutorul jandarmilor și al superiorului său ierarhic, deoarece reclamantul refuzase să se legitimeze sau să își menționeze datele de identificare și începuse să îl insulte și să îl amenințe. Mai multe persoane se adunaseră în jurul lor, reclamantul a fost invitat să îi însoțească la sediul poliției în scopul identificării sale, dar acesta a refuzat. În consecință, jandarmii au încercat să îi pună cătușele, dar reclamantul a început să vocifereze împotriva lor și să gesticuleze violent. Pentru a-l imobiliza, jandarmii l-au trântit la pământ pe burtă, împingându-l în ceafă, și l-au încătușat cu mâinile la spate. În timpul imobilizării, reclamantul s-a rănit la genunchi. Odată imobilizat, acesta și-a zgâriat fața atunci când a încercat să se ridice. Ulterior, reclamantul a fost transportat la sediul poliției locale. Declarația unuia din jandarmi a fost scrisă pe formularul specific, utilizat pentru declarațiile martorilor.

13. La 11 mai 2010, parchetul a audiat un martor propus de reclamant, care a confirmat versiunea asupra faptelor prezentată de agenții de poliție și de jandarmi.

Al doilea martor propus de reclamant a fost citat să se înfățișeze o singură dată, prin afișarea pe ușa apartamentului său, dar acesta nu s-a prezentat.

14. Prin Rezoluția din 18 mai 2010, Parchetul de pe lângă Tribunalul Vaslui a dispus neînceperea urmăririi penale.

În ceea ce îi privește pe jandarmi, parchetul a considerat că aceștia au avut un comportament conform cu dispozițiile legale de reglementare a activității forțelor de ordine [art. 31 alin. 1 lit. a) și b) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române]. În sprijinul acestei concluzii, parchetul a reținut:

- că folosirea forței și utilizarea căușelor pentru a-l imobiliza pe reclamant au avut loc ulterior refuzului acestuia de a se legitima sau de a-și menționa datele de identificare, deși i s-a precizat că autoturismul său era oprit într-o zonă interzisă;

- că reclamantul a provocat un scandal, tulburând astfel ordinea publică;

- că leziunile suferite de reclamant fuseseră provocate în timpul imobilizării, având în vedere tipologia și localizarea acestora;

- că circumstanțele speței corespundeau astfel condițiilor în care folosirea forței este autorizată de lege;

- că folosirea forței în speță respectase condițiile impuse de lege;

- că, prin urmare, jandarmii își îndeplineseră obligațiile profesionale în mod corespunzător.

În ceea ce îl privește pe agentul de poliție C.D., potrivit parchetului, niciun document de la dosar nu confirma actele imputate acestuia.

15. Reclamantul a contestat această decizie. Acesta a reproșat parchetului faptul că nu a identificat și audiat martorii oculari ai evenimentelor și a solicitat o anchetă suplimentară pentru a remedia această deficiență. Acesta a solicitat ascultarea mai multor martori oculari, care dăduseră deja declarații în fața parchetului militar, în cadrul unei proceduri paralele, inițiată de reclamant (infra, pct. 24), și care confirmaseră acuzațiile sale. Acesta a evidențiat, de asemenea, faptul că jandarmii fuseseră audiați în calitate de simpli "martori" la evenimente.

16. Prin Rezoluția din 8 iulie 2010, procurorul-șef al parchetului a respins probele propuse, apreciind că erau suficiente probele instrumentate, și a confirmat Rezoluția de neîncepere a urmăririi penale din 18 mai 2010.

Această decizie a fost confirmată ulterior de Tribunalul Vaslui și de Curtea de Apel Iași prin hotărârile din 6 octombrie 2010 și, respectiv, 1 februarie 2011.

17. În fața instanțelor, reclamantul a solicitat suspendarea procedurilor până la încheierea procedurii inițiate în fața parchetului militar (infra, pct. 20), dar s-a lovit de un refuz.

D. A doua procedură penală inițiată de reclamant

18. În lunile iunie și iulie 2010, reclamantul a depus în fața parchetului militar noi plângeri penale pentru abuz în serviciu (art. 246 din Codul penal) și pentru purtare abuzivă [în temeiul art. 250 alin. (3) din Codul penal] împotriva agenților de poliție și a jandarmilor implicați în incidentele din 18 august 2009. Acesta s-a constituit parte civilă.

În cursul procedurii, acesta și-a completat plângerile, adăugând acuzația de fals intelectual și uz de fals (art. 289 și art. 291 din Codul penal), precum și de mărturie mincinoasă (art. 260 din Codul penal). În afara agresării sale, reclamantul le-a imputat polițiștilor și jandarmilor și înscrierea unor mențiuni false în procesele-verbale de contravenție întocmite în ziua faptelor și, ulterior, de declarații false făcute în cadrul anchetei preliminare declanșate ca urmare a primei plângeri penale a acestuia. Acesta l-a inclus în plângere și pe superiorul ierarhic al polițiștilor, pentru instigare la abuz în serviciu și la purtare abuzivă. Acesta s-a constituit ca parte civilă.

19. Parchetul a efectuat acte premergătoare.

20. La 16 iulie și 2 septembrie 2010, parchetul l-a audiat pe reclamant. Acesta din urmă a solicitat ascultarea a șase martori.

21. Reclamantul a prezentat un nou certificat medico-legal, întocmit la 14 septembrie 2010 și care atesta că acesta suferea de hidartroză la unul din genunchi și de leziuni ale ligamentului încrușișat. Erau necesare între 24 și 26 de zile de îngrijiri medicale.

22. În cursul anchetei, parchetul militar a audiat mai mulți martori oculari ai incidentului din 18 august 2009. Patru dintre ei, printre care fratele și

cumnata reclamantului, au confirmat faptul că, într-adevăr, polițistul C.D. îl amenințase pe reclamant cu pistolul și că acesta din urmă a fost lovit cu pumnii și cu picioarele de către polițiști și jandarmi.

Martorul I.O., care fusese audiat și în cadrul primei proceduri, a declarat că era așezat la o masă pe o terasă atunci când autoturismul fratelui reclamantului a oprit. Îl văzuse pe reclamant aplecându-se pentru a le arăta membrilor forțelor de ordine roata mașinii, dar, având în vedere că se afla de cealaltă parte a mașinii, nu a văzut circumstanțele în care acesta fusese încătușat și nici dacă a fost lovit.

23. La 18 octombrie 2010, cauza a fost trimisă Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași. Aceasta a solicitat Parchetului de pe lângă Tribunalul Vaslui să îi comunice deciziile adoptate de acesta în cadrul primei proceduri introduse de reclamant.

24. La 27 ianuarie 2011, parchetul i-a audiat pe polițiștii implicați în incidentul din 18 august 2009, precum și pe superiorul lor ierarhic.

25. Patru martori oculari au refuzat să se înfățișeze în fața parchetului în vederea confruntării lor cu membrii forțelor de ordine. Acești patru martori au declarat că agenții statului erau persoane violente, care țineau prima pagină a presei locale și care îi aplicaseră reclamantului amenzi contravenționale în mod abuziv. În schimb, au declarat că sunt pregătiți să răspundă eventualelor întrebări adresate de o instanță.

26. La 17 februarie 2011, a avut loc singura confruntare, între fratele reclamantului, pe de o parte, și superiorul ierarhic al polițiștilor, pe de altă parte. Fiecare și-a menținut propria versiune asupra faptelor.

27. La 23 februarie 2011, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași a pronunțat o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale împotriva superiorului ierarhic al polițiștilor și a trimis restul dosarului la Parchetul de pe lângă Tribunalul Vaslui. Acesta a apreciat că documentele de la dosar nu permiteau să se afirme că superiorul ierarhic și-ar fi instigat subordonații să îl insulte pe reclamant sau să săvârșească acte de violență împotriva acestuia.

28. Hotărârea din 6 octombrie 2010 a Tribunalului Vaslui și hotărârea din 1 februarie 2011 a Curții de Apel Iași au fost depuse la dosar,

la solicitarea procurorului însărcinat cu examinarea cauzei.

29. Prin Rezoluția din 11 aprilie 2011, Parchetul de pe lângă Tribunalul Vaslui a dispus neînceperea urmăririi penale. În lumina deciziilor adoptate în cadrul primei proceduri inițiate de reclamant și având în vedere că, în opinia sa, de atunci nu au existat fapte sau împrejurări noi, acesta a apreciat că nu erau întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor de abuz în serviciu și purtare abuzivă. În plus, acesta a concluzionat că acuzațiile de fals intelectual, uz de fals și mărturie mincinoasă nu erau susținute de nicio probă de la dosar.

30. Această decizie a fost confirmată de prim-procurorul parchetului, la 16 mai 2011.

31. Reclamantul a făcut plângere împotriva rezoluțiilor de neîncepere a urmăririi penale. În ceea ce privește evenimentele din 18 august 2009, acesta susține că procurorul care a pronunțat Rezoluția de neîncepere a urmăririi penale din 11 aprilie 2011 nici nu audiase personal martorii propuși de el și nici nu luase în considerare declarațiile făcute de aceștia în fața parchetului militar (supra, pct. 24).

32. Prin Hotărârea din 23 noiembrie 2011, Tribunalul Vaslui a respins plângerea reclamantului, din următoarele motive:

– în afară de declarațiile unor martori, reclamantul nu prezentase fapte sau împrejurări noi față de cele care fuseseră luate în considerare în cadrul primei proceduri inițiate împotriva agenților statului;

– neascultarea martorilor propuși nu constituia un argument relevant, având în vedere că parchetul militar audiase deja martorii în cauză înainte de retrimiteră cauzei în fața Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Vaslui, ceea ce era suficient pentru scopurile anchetei;

– prin urmare, rezoluția parchetului de neîncepere a urmăririi penale, bazată pe probele aflate la dosar, era legală și întemeiată.

III. În continuare, Curtea amintește în cuprinsul deciziei dispozițiile legale și practica relevante din dreptul intern. Se face referire la prevederile Codului Penal în vigoare la momentul faptelor, art. 246 privind abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor și art. 250 privind purtarea abuzivă. Precum și la prevederile art. 278 și

art. 91¹ din Codul de procedură penală aflat în vigoare la acea dată.

33. Dispozițiile legale și jurisprudența internă referitoare la admisibilitatea probelor în faza actelor premergătoare, din cadrul Codului de procedură penală în vigoare la momentul faptelor, sunt menționate în hotărârile Creangă împotriva României (MC), nr. 29.226/03, pct. 58 și 60, 23 februarie 2012, Niculescu împotriva României, nr. 25.333/03, pct. 61-62, 25 iunie 2013, și Blaj împotriva României, nr. 36.259/04, pct. 65, 8 aprilie 2014.

De asemenea, se face referire și la Decizia Curții Constituționale nr. 962 din 25 iunie 2009 cu privire la constituționalitatea art. 91¹ din Codul de procedură penală privind interceptările convorbirilor telefonice; și la art. 31 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române.

IV. ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 3 din Convenție, reclamantul susține că a fost victima unor rele tratamente din partea unor agenți ai statului, cu ocazia interpelării sale din data de 18 august 2009. În plus, acesta apreciază că autoritățile naționale nu au desfășurat o anchetă efectivă cu privire la acuzațiile sale de rele tratamente. Acesta invocă art. 6 și art. 7 din Convenție. Curtea consideră că este necesar ca aceste capete de cerere să fie examinate din perspectiva art. 3 din Convenție.

A. Cu privire la admisibilitate

34. Curtea constată că această cerere nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. Curtea subliniază, de asemenea, că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Cu privire la preținsele rele tratamente

a) Argumentele părților

35. Reclamantul susține că a fost victima unor rele tratamente din partea unor agenți ai statului, cu ocazia interpelării sale din data de 18 august 2009. În observațiile sale scrise, acesta precizează că a fost lovit în timpul imobilizării sale, când se afla în mașina poliției, atunci când era condus

către sediul poliției, precum și ulterior, la sediul poliției.

36. Guvernul face referire la constatarea autorităților judiciare naționale, potrivit căreia reclamantul ar fi suferit leziunile descrise în certificatul medical în momentul reținerii sale, atunci când agenții statului ar fi recurs la forță pentru a-l imobiliza. Conform autorităților naționale, aceste leziuni erau inerente imobilizării unei persoane care opune rezistență. În plus, potrivit Guvernului, imobilizarea reclamantului s-a desfășurat în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române; aceasta era justificată de interesul general care vizează protejarea ordinii publice și de necesitatea identificării reclamantului și aceasta nu a încălcat principiul proporționalității, având în vedere că nu i-a fost cauzat niciun prejudiciu grav reclamantului.

Guvernul susține că reclamantul, care, de altfel, nu a furnizat descrierea detaliată a faptelor, nu a adus nicio dovadă relevantă care să îi permită Curții să ajungă la o concluzie diferită de cea a autorităților naționale. În concluzie, în lumina principiului subsidiarității, acesta apreciază că acuzațiile reclamantului pot fi asimilate unui capăt de cerere de tipul celor examinate de o instanță de gradul patru de jurisdicție.

b) Motivarea Curții

37. Curtea reamintește că relele tratamente trebuie să atingă un prag minim de gravitate pentru a intra sub incidența art. 3. Aprecierea acestui prag minim este relativă în esență; ea depinde de ansamblul datelor cauzei și, în special, de durata tratamentelor, de efectele fizice și/sau psihice ale acestora, precum și, uneori, de sexul, vârsta și starea de sănătate a victimei [Jalloh împotriva Germaniei (MC), nr. 54.810/00, pct. 67, CEDO 2006-IX].

În speță, Curtea subliniază, cu titlu introductiv, că nu este contestat faptul că leziunile reclamantului sunt suficient de grave pentru a intra în domeniul de aplicare a art. 3 din Convenție.

38. În plus, deși circumstanțele în care a fost rănit reclamantul fac obiectul unor dezbateri aprinse între părți, Guvernul recunoaște că leziunile persoanei respective au fost cauzate de agenții statului. Curtea consideră stabilit faptul că leziunile identificate au apărut pe corpul persoanei în cauză în cursul interpelării din 18 august 2009.

39. În continuare, Curtea reamintește că, în ceea ce privește folosirea forței în timpul unei interpelări, aceasta trebuie să cerceteze dacă forța folosită era strict necesară și proporțională și dacă statul trebuie să fie considerat responsabil pentru leziunile suferite (Berliński împotriva Poloniei, nr. 27.715/95 și 30.209/96, pct. 64, 20 iunie 2002). Pentru a soluționa această chestiune, Curtea trebuie să țină seama de rănilor cauzate și de circumstanțele în care au fost cauzate (R.L. și M.–J.D. împotriva Franței, nr. 44.568/98, pct. 68, 19 mai 2004). În plus, de regulă, este obligația Guvernului să aducă dovezi relevante care să demonstreze că folosirea forței a fost proporțională și totodată necesară (Rehbock împotriva Sloveniei, nr. 29.462/95, pct. 72–76, CEDO 2000-XII; Ribitsch împotriva Austriei, 4 decembrie 1995, pct. 34, seria A nr. 336; Altay împotriva Turciei, nr. 22.279/93, pct. 54, 22 mai 2001, și Ivan Vassilev împotriva Bulgariei, nr. 48.130/99, pct. 79, 12 aprilie 2007).

40. Curtea subliniază, de asemenea, că, în cazul acuzațiilor întemeiate pe art. 3 din Convenție, aceasta trebuie să efectueze o examinare deosebit de aprofundată (Vladimir Romanov împotriva Rusiei, nr. 41.461/02, pct. 59, 24 iulie 2008). În cazul în care a existat o procedură internă, nu intră în definitiv în atribuțiile Curții să substituie propria viziune asupra lucrurilor celei a instanțelor interne, cărora le revine, în principiu, obligația aprecierii informațiilor obținute de acestea (Jasar împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei, nr. 69.908/01, pct. 49, 15 februarie 2007). Deși constatările instanțelor interne nu obligă Curtea, aceasta are nevoie totuși de elemente convingătoare pentru a putea să se abată de la constatările la care au ajuns acestea.

41. Pentru aprecierea elementelor care îi permit să afirme dacă a existat o încălcare a art. 3, Curtea se bazează pe principiul probei "dincolo de orice îndoială rezonabilă", dar adaugă că o astfel de probă poate rezulta dintr-o serie de indicii sau de prezumții irefragabile, suficient de puternice, clare și concordante [Jalloh, citată anterior, pct. 67, Ramirez Sanchez împotriva Franței (MC), nr. 59.450/00, pct. 117, CEDO 2006-IX].

42. În speță, Guvernul susține că acțiunea agenților statului se înscrie în încercarea lor de a-l conduce pe reclamant la secția de poliție, cu scopul verificării identității acestuia, la care refuzase să se supună. În aceste condiții, ei au

recurs la forță pentru a imobiliza persoana în cauză, care refuza să se conformeze ordinelor și devenise violentă. Reclamantul contestă acest argument. Având în vedere probele contradictorii prezentate în fața sa, în special declarațiile martorilor (supra, pct. 14 și 24), Curtea apreciază că nu este în măsură să se pronunțe cu privire la problema de a stabili circumstanțele în care au fost provocate leziunile. În plus, în absența unei expertize medico-legale privind posibilele cauze ale leziunilor constatate, Curtea consideră că este imposibil să stabilească, pe baza probelor prezentate în fața sa, dacă leziunile suferite de reclamant corespund sau nu unei recurgeri la forță necesară și totodată proporțională.

43. Prin urmare, Curtea apreciază că nu poate să constate încălcarea art. 3 sub aspect material, în ceea ce privește pretinsele rele tratamente suferite de persoana în cauză.

2. Cu privire la caracterul efectiv al anchetei

a) Argumentele părților

44. Reclamantul consideră că autoritățile naționale nu au desfășurat o anchetă efectivă cu privire la pretinsele rele tratamente. Astfel, acesta impută autorităților judiciare în primul rând faptul că au refuzat să audieze martorii oculari propuși de el. În plus, acesta susține că, în cadrul celei de-a doua proceduri, acestea nu au luat în considerare declarațiile făcute de martori în fața parchetului militar, care confirmau versiunea sa asupra faptelor. În cele din urmă, acesta subliniază că polițistul C.D. a fost ascultat în calitate de simplu martor, în ceea ce privește faptele imputate celor doi jandarmi, și că aceștia din urmă au fost ascultați, la rândul lor, în calitate de simpli martori în legătură cu acțiunile agentului C.D.

45. Guvernul susține că autoritățile naționale au desfășurat o anchetă promptă și efectivă în ceea ce privește acuzațiile reclamantului. Acestea au ascultat toate persoanele implicate în evenimentele din 18 august 2009 și au adoptat toate măsurile necesare pentru stabilirea faptelor și pentru identificarea autorilor acestora. Reclamantul a avut acces la documentele de la dosar și a fost notificat cu privire la deciziile adoptate în speță, pe care a avut posibilitatea să le conteste în fața instanțelor interne.

b) Motivarea Curții

46. Curtea reamintește că, atunci când o persoană afirmă în mod credibil că a suferit, din partea poliției sau a altor autorități similare, tratamente contrare art. 3 din Convenție, această dispoziție, coroborată cu obligația generală impusă statului de art. 1 din Convenție, de a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție, impune, implicit, să fie desfășurată o anchetă oficială și efectivă. Este necesar ca această anchetă să poată conduce la identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile [Assenov și alții împotriva Bulgariei, 28 octombrie 1998, pct. 102, Culegere de hotărâri și decizii 1998-VIII, și Labita împotriva Italiei (MC), nr. 26.772/95, pct. 131, CEDO 2000-IV] și să fie inițiată din oficiu de către autorități.

47. Ancheta care se impune în cazul unor acuzații grave de rele tratamente trebuie să fie în același timp rapidă și temeinică, ceea ce înseamnă că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi reale pentru a descoperi ce s-a întâmplat și că acestea nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a încheia ancheta sau pentru a-și întemeia decizia (Assenov și alții, citată anterior, pct. 103, și Batý și alții împotriva Turciei, nr. 33.097/96 și 57.834/00, pct. 136, CEDO 2004-IV). Autoritățile trebuie să ia toate măsurile rezonabile de care dispun pentru a obține probe cu privire la incidentul în cauză, inclusiv, printre altele, declarațiile martorilor oculari și expertizele criminalistice [Tanrikulu împotriva Turciei (MC), nr. 23.763/94, pct. 104, CEDO-1999 IV, și Gul împotriva Turciei, nr. 22.676/93, pct. 89, 14 decembrie 2000]. Orice deficiență a anchetei, care îi slăbește capacitatea de stabilire a cauzelor prejudiciului sau de identificare a persoanelor responsabile, riscă să conducă la concluzia că aceasta nu respectă standardul de eficiență necesar (Boicenco împotriva Moldovei, nr. 41.088/05, pct. 123, 11 iulie 2006).

48. În speță, având în vedere elementele prezentate în fața sa și în special certificatul medical al reclamantului, Curtea consideră că acuzațiile de rele tratamente erau "credibile" în sensul jurisprudenței citate anterior, cel puțin începând din momentul în care autoritățile competente au luat cunoștință de documentul medical în cauză.

49. În continuare, Curtea constată că au avut loc, într-adevăr, două anchete preliminare în prezenta cauză. Rămâne de apreciat diligența cu care acestea au fost efectuate și caracterul lor "efectiv".

50. Curtea observă, de asemenea, că, în cadrul primei proceduri inițiate de reclamant, parchetul s-a limitat la ascultarea acestuia, a celor patru polițiști și jandarmi implicați în evenimente, precum și a unui singur martor dintre cei propuși de reclamant. Acesta nu a făcut demersuri serioase pentru a-l audia pe cel de-al doilea martor propus de reclamant. În plus, instanța nu a considerat util să dispună parchetului ascultarea celorlalți martori oculari care au dat declarații care confirmau versiunea reclamantului asupra faptelor, în cadrul unei proceduri paralele (a se vedea, a contrario, Stanchev împotriva Bulgariei, nr. 8.682/02, pct. 70, 1 octombrie 2009).

51. În continuare, Curtea observă că, în cadrul celei de-a doua proceduri, parchetul militar i-a ascultat inițial pe martorii respectivi, precum și pe șeful agenților de poliție care asistaseră la evenimente.

În schimb, se pare că celelalte parchete în fața cărora a fost trimisă procedura ulterior nu au efectuat o examinare veritabilă a declarațiilor acestora – chiar și cu riscul eliminării acestora, dacă era cazul.

În fapt, s-a dovedit că Parchetul de pe lângă Tribunalul Vaslui a pronunțat rezoluția sa de neînțepere a urmăririi penale în data de 11 aprilie 2011 pe baza deciziilor adoptate în cadrul primei proceduri inițiate de reclamant, apreciind că de atunci nu au fost descoperite fapte sau împrejurări noi (supra, pct. 31).

Or, astfel cum a admis chiar Tribunalul Vaslui, tocmai declarațiile în cauză constituiau, în sine, dacă nu fapte și împrejurări noi, cel puțin elemente noi în raport cu prima procedură.

Se pare că nici tribunalul nu a analizat temeinic aceste mărturii.

52. Prin urmare, trebuie să se constate că autoritățile au ales să își întemeieze deciziile exclusiv pe declarațiile agenților statului și pe cea a martorului care a confirmat versiunea lor asupra faptelor. În absența unei explicații plauzibile în această privință, Curtea consideră că nu există niciun motiv pentru a acorda prioritate versiunii agenților statului asupra celei a reclamantului, susținută de declarațiile menționate anterior (a se vedea mutatis mutandis, Archip împotriva României, nr. 49.608/08, pct. 70, 27 septembrie 2011, și Andreșan împotriva României, nr. 25.783/03, pct. 45, 30 octombrie 2012).

53. În plus, Curtea constată că autoritățile naționale nu au dispus efectuarea unei expertize medicale în niciuna dintre cele două proceduri,

deși o astfel de măsură de cercetare ar fi putut permite elucidarea posibilelor cauze ale leziunilor suferite de reclamant și ar fi dat mai multă greutate concluziilor acestora (a se vedea, *mutatis mutandis*, Petru Roșca împotriva Moldovei, nr. 2.638/05, pct. 47, 6 octombrie 2009).

54. În orice caz, trebuie subliniat faptul că, în niciun moment, nu a fost inițiată urmărirea penală în speță. Or, Curtea a subliniat deja că neînceperea urmării penale în cauze care privesc acuzații de rele tratamente, aplicate unor persoane care se află "în custodia poliției", este susceptibilă să compromită validitatea oricărei probe reținute în cursul cercetării (a se vedea, *mutatis mutandis*, Maslova și Nalbandov împotriva Rusiei, nr. 839/02, pct. 94–96, 24 ianuarie 2008; Buntov împotriva Rusiei, nr. 27.026/10, pct. 132, 5 iunie 2012, și Beresnev împotriva Rusiei, nr. 37.975/02, pct. 98, 18 aprilie 2013). În speță, rezoluția de neîncepere a urmării penale s-a bazat pe simple declarații, care nu aveau calitatea de probe, în sensul normelor de procedură penală din legislația românească (supra, pct. 37). Acest lucru este cu atât mai grav într-un caz precum cel în speță, în care leziunile au fost atestate printr-un certificat medical. În aceste condiții, Curtea consideră că nu este necesar să continue examinarea argumentului reclamantului care se referă la problema calității deținute de agenții statului audiți de parchet.

55. În concluzie, Curtea apreciază că autoritățile naționale nu au desfășurat o anchetă adecvată, care să poată permite clarificarea problemei dacă folosirea forței de către agenții statului împotriva reclamantului a fost proporțională.

56. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a concluziona că a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect procedural.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

A. Prejudiciu

57. Reclamantul solicită suma de 10.000 euro (EUR) pentru prejudiciul moral pe care l-ar fi suferit.

58. Guvernul susține că reclamantul nu a prezentat argumente relevante pentru a-și susține cererea. În plus, acesta consideră că, în speță, prejudiciul moral ar fi compensat suficient prin constatarea încălcării și că, în orice caz, având în vedere jurisprudența Curții în materie, suma solicitată este excesivă.

59. Curtea consideră adecvat să i se acorde reclamantului suma de 7.500 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

60. De asemenea, reclamantul solicită rambursarea cheltuielilor de judecată, fără alte precizări.

61. Guvernul subliniază că reclamantul a omis să exprime în cifre suma solicitată și că nu a prezentat niciun document justificativ în sprijinul cererii sale.

62. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În speță, ținând seama de jurisprudența sa, Curtea respinge cererea privind acordarea cheltuielilor de judecată.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că nu a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect material;
3. hotărăște că a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect procedural;
4. hotărăște:
 - a) ca statul pârât să îi plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 7.500 EUR (șapte mii cinci sute de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de prejudiciu moral, care trebuie convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

5. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 15 septembrie 2015, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulament.